

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske: K 60—
 celo leto skupaj naprej . . . . . K 65—
 pol leta . . . . . 30—
 štiri leta . . . . . 15—
 za mesec 5-50

za Nemčijo: K 65—
 celo leto naprej . . . . . K 65—
 za Ameriko in vse druge dežele: K 70—
 celo leto naprej . . . . . K 70—

Prilaganje glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnika ali znamka. Upravništvo (spoda), pritičje, levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 88.

Iskate večkrat dan zvečer, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., tiskati po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnice vedno **„Slovenski Narod“** po nakaznanju. Na same pisemne naročnice brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi pošt:

celo leto naprej . . . . . K 58— | četrt leta naprej . . . . . K 15—
 pol leta . . . . . 29— | na mesec . . . . . 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevrtačo. Upravništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43

Dr. Ivan Prijatelj:

Caveant consules!

Dolgo sem molčal, sedaj ne morem več, ker ne smem!

Bilo je v pozni jeseni leta 1904. Bival sem takrat v Parizu. Na bulvarju Saint Michel v kavarni Soulet smo se shajali jugoslovanski dijaki. Med nami je bilo zlasti mnogo študentov srbskih ministrstev, razboritih glav, simpatičnih mladih mož. Vsi brez izjeme so se zelo zanimali za Slovence, katere so bili povodom kronacije kralja Petra in takratne razstave društva »Lada« zase takorekoč odkrili. Narodni gospodarji, na čelu jim dr. Janković (je glasom listov popotoval zadnje dni v družbi dr. Brezgarja v valutnih vprašanjih na Ogrsko in v Avstrijo), so se izredno zanimali za slovensko združništvo in gospodarsko organizacijo, za narodno-prosvetno delo v bralnih društvih in čitalnicah, za manjšinsko delo našega dištva. Izražali so mnenje, da bi srbska vlada ne imela pošiljati proučevalnih komisij v teh stvarih na Dansko, kakor je bila sklenila, ampak pravzaprav v Slovenijo, češ, da bolj kaže v svrhu posnemanja in prevzetja študijati naprave in zavode, ki so se obnesli pri našem narodu, katerega so kot preverjeni Jugoslovani imeli za del svoje nacije. V tej družbi sem se bil posebno tesno prijateljil s kritikom in literarnim publicistom Panteličem. (Francoz Lanus pravi v svoji knjigi »La Yougoslavie«, da je na težkem umiku srbske vojske govoril z njim; rad bi vedel, da je še živ!) To vam je bil romantično-zaosna umetniška natura! Šešla sva se v znamenju slovenske lirike, ki jo je cenil jako visoko. Cele ure sva preselena v kavarni nad Župančičem, Kettejem, Cankarjem in Aleksandrovim.

Nekega dne mi pove Pantelič, da zboruje zvečer »Balkanski komite«, društvo jugoslovanske v Parizu biva-joče omladine, in me kot tajnik tega društva povabi na zborovanje. Kot posebna atrakcija je imel na tem zboru nastopiti znani dalmatinski poslanec in odlični hrvatski pesnik dr. Ante Tresić-Pavičić. Bil je prišel v Pariz v družbi ruskega »panslavista« Čerepa-Spiridoviča, ustanavljajočega takrat v svetovni metropoli na Seini »kelto-romano-slovansko ligo«, katere nameno je imel biti prepričanje nemškega prodiranja proti Sredozemskemu morju, zlasti proti Jadranu. Na prigravarjanje prijatelja Panteliča sem se tudi jaz udeležil tega zborovanja in s posebnim zanimanjem poslušal govor dr. Tresića. Zanosno in v pesniških besedah je govoril o ideji generacije — o narodnem edinstvu ter predlagal, da naj sklene zbor pariške omladine jugoslovanske ustanoviti »ligo«, iz katerega se naj sežida kot viden znak te ideje na Kosovem polju pod umetniškim vodstvom Meštrovica panteon s podobnim napisom, kakor ga nosi pariški »Pantheon«: Aux toutes les gloires de la Yougoslavie. V ta hram se naj postavijo kipi vseh boriteljev za to idejo. V drugem delu svojega govora pa je izvajal sledeče (citiram samo po spominu):

V tej naši borbi za jugoslovansko edinstvo in za sklenitev verige, ki naj prepriča Nemcem prodiranje na Balkan in na Jadran, neobhodno potrebujemo zveze z Romani, zlasti z Italijani. V ta namen sem si jaz že veliko dopisoval z Ricciottom Garibaldi-jem. Od njega sem si zagotovil v slučaju konflikta z Nemci italijansko pomoč. (Ako me ne vara spomin, mislim, da je gospod doktor tudi pokazal nekaj pisem in prečital par mest iz njih.) Za to italijansko uslugo pa moramo nekaj žrtvovati. Ricciotto Garibaldi zahteva za Italijo en del Slovencev... Gospoda moja! V takem velikem vprašanju ne smemo biti sentimentalni. Gre samo za majhen košček naše velike združene domovine, zraven tega — za Slovence. Veste, kdo so Slovenci? Vi jih poznate le malo. Zato dovolite, da vam odgovorim na to vprašanje jaz, ki sem več let bival med njimi, urejač v Trstu list »La pensée slaves«: Slovenci so narodič z jezikom, ki ga mi ostali Jugoslovani ne razumemo več. Poleg tega so najzakrnjenjši separatisti pod milim nebom. Zato nam ne sme biti zanje preveč žal... Zaključnih besed doktorjevih nisem več slišal. Bil sem v dno duše porazen. Prav tako zraven mene sedeči tajnik Pantelič, ki

je ves vznemirjen zahteval od mene, da moram odgovoriti. Prej nego sem mu bil pritril, je že vstal in javil zborovalcem, da sedi med njimi tudi en Slovenec, ki želi besede. Vsi so se ozrli vame, ko sem se dvignil, dr. Tresić-Pavičić je obstal vzravnal ob mizi s povzdignjeno glavo in očmi, uprtimi vame.

Jaz sem rekel, da pozdravljam — dasi nepoblaščen — v imenu Slovencev jugoslovansko omladino, zborujočo v znamenju naše skupne, najdražje ideje — narodnega edinstva. Po par uvodnih stavkih, izpregovorjenih seveda v slovenščini, pa sem se obrnil na zborovalce z apalom: Gospoda, jaz govornim slovensko. Gospod dalmatinski poslanec in pesnik hrvatski, moj predgovornik je trdil, da vi ne razumete več slovenskega jezika; ako želite, lahko nadaljujem srbsko. — »Razumemo, razumemo, govorite dalje slovensko!« mi je donelo od vseh strani. Nato sem rekel samo: Hvala vam, gospoda, da ste mesto mene oprovrgli prvo trditve gospoda predgovornika glede Slovencev. Kar se druge obdolžitve tiče — slovenskega separatizma — lahko verjamete meni, ki sem po poklicu slovanski literarni zgodovinar, da ideji slovenske vzajemnosti ni dal nobeden narod več pionirjev nego Slovaki in Slovenci. Kar je tudi psihološko umljivo: čim maloštevilnejši in slabšiji je narod v mednarodni tekmi, tembolj si želi pomoči od številnejših in močnejših bratov. Imenujem vam poleg Kollára, Safarika, Palackega, Štura, Kuzmanjara imena našega Jarnika, Vraza, Majarja, Razlaga, Raiča, Trstenjaka, Ilesiča... Jaz celo trdim, da so nekateri teh naših mož preveč svojih moči potrošili v skrbi za vseslovansko na škodo delu med svojim narodom. Sam dr. Ilesič ob priliki obžaluje, da je Majar bodi Dobračem koval vseslovansko slovnico, ko doma niti trdne slovenske abecede nismo imeli. Tak je naš slovenski separatizem. Pozneje seveda nismo puščali svoje kulturne nišve v pušči. Ako imenujete separatizem delo med svojim delom nacije v domačem narečju tega dela, je to popolnoma napačna trditve: celo slovanstvo in še bolj tesno med seboj sorodno jugoslovansko bo močno samo, ako bodo kulturno razviti in jaki posamezni deli njegovi. Potem sem izpregovoril še par besed o pomenu celokupne Slovenije, zlasti primorskega njenega dela za Jugoslavijo.

Dr. Tresić-Pavičić je v nemiru dočakal, da sem končal, vrgel nato na mizo napoleondor za predlagani kosovski panteon in vzel klubok, hotoč oditi. Potekel sem za njim, da se znamenim, a on je z besedami: »Ni riječce!« odmahnil in odšel. Pred par dnevi pa sem čital v naših listih novico, da je preko Dubrovnika odpotoval v Pariz kot predsednik jugoslovanske mirovne komisije gospod Pašić — s svojim tajnikom dr. Tresićem-Pavičićem.

Moje skromno mnenje — mnenje nepolitika, pač pa nekoliko političnega zgodovinarja — ki sem ga izrazil zadnjič v Ljubljani tudi dr. Korošcu, je: da bi moral biti, dokler je najbolj ogrožen velik del Slovenije in z njo Jugoslavije — jugoslovanski vnani minister Slovenec. Dr. Korošec mi je odvrnil, da nimamo Slovenci v tem hipu izvežbanega pri ententi znanega diplomata. Žal, da je to res! V tem slučaju pa bi človek pričakoval, da bo popotoval gospod Pašić v Pariz v svrhu informacij tudi skozi Ljubljano in si vzel za Boga svetega drugega tajnika. (Tajnik informira zlasti časopisje!) Angažiranost gosp. dr. Tresića v italijansko-slovenskem sporu je vsaj v našem Primorju splošno znana še iz časa njegovega bivanja v Trstu. Vsaj dr. Kybač ni bil nič presenečen, ko sem mu pred leti pravil svoj pariški doživljaj. Ako Srbi o nji nič ne znajo, naj bo ta apel obrnjen na nje.

Zraven pa prosim brate in sodržavljene Srbe kakor tudi Hrvate, naj ne mislijo, da mi je te vrste narekovala kaka animoznost napram osebi dr. Tresića, s katerim nisem imel nikdar nobenih stikov. Ne, sama, gola skrb v uri največje opasnosti za skoroda tretjino naše zemlje in našega plemena mi politika pero v roke. In kakšne zemlje, kakšnega plemena! Kdor pozna duševno življenje našega naroda, ve in se s ponosom zaveda, da nam je to plemo na teh skopih kraških tleh dalo že v Vodnikovih časih prosvitljeneja buditelja Staniča, v dobi političnega prepoda najživahnjšega čitalniškega

skladatelja in pesnika Miroslava Vilharja (iz čigar rodovine je tudi v Zagrebu delujoči komponist Fr. S. Vilhar), dalo nam je duhovitega koserja dr. Dolencga, najmelodiotnega pesnika slovenskega Simona Gregorčiča, krepkega, na srbskih narodnih pesmih slonečega baladista Krilana, intimnega pesniškega slikarja Brd Gradnika, lepi mladi talent Iga Grudna, dalo nam je vrlo započeto ženskega zanimanja za literaturo Marico Bartolovo-Nadliško, spretnega pripovednika dr. Sorlija, široki socialno-epski dar dr. Kraigherja, talentiranega novelista in pesnika Pastuškina, humoristično pero Damirja Fajglja in Ferda Plemiča, elegantno glasbo Volariča in bogato cerkveno Fajglja. Ta trda kraška tla so rodila leksikografa našega jezika Cigaleta in mentorja naše sodobne slovenščine dr. Streklja, filozofa dr. Fr. Lampega in velikega katoliškega pokretačarja Mahničga, plodovitega zgodovinarja Rutarja in znanstveno globoko orjočega poznavatelja Copsernera ter Levstika dr. Žigona. Iz tega rodu je izšel Garibaldi slovenske politike dr. Lavrič, najrazboritši publicist osemdesetih let Fr. Podgornik, prozni žurnalst in podjetni založnik Andr. Gabršček, politik dr. Ant. Gregorčič. Iz teh znamenitih v dnu duše naših krajev prihaja skoraj vsa katoliška moderna šola dr. Izidorja Cankarja z ekspresionizma Bevkom in Lavrenčičem ter Ivanom Kurgljem, možem velike književne kulture in danes naindividualnejšega tolmakinja krepkega slova, itd. itd.

Gospodin pesnik dr. Tresić-Pavičić signor Ricciotto Garibaldi, tako zemljo in tak rod puščati v robstvu ob času, ko smo si priborili svobodo, bi se reklo odsekati naši narodni kulturi najkrepkejšo korenino, odtegniti in izsušiti vire žive vode tudi svetovni kulturi. Pa naj pove Venezia Italija imena svojih italijanskih veleumov, da se pomerijo z našimi! Prav nič se ne bojimo javne tekme pred celim svetom.

Dogodki na Koroškem.

Celovec, 15. januarja. (Lj. kor. ur.) Glasom Dunajskega kor. urada poroča Tiskovni urad koroškega deželnega odbora: Vest Ljubljanskega korespondenčnega urada, da je Narodna vlada v Ljubljani pripravljena začeti pogajanja glede premirja pod pogojem, da nemške čete ustavijo sovražnosti, je treba popraviti v toliko, da je ustavev obobestranjskih sovražnosti predpogoj pogajanj, ki so ga sprejeli tudi v Ljubljani. Med poveljniki koroških in kranjskih (!) čet je bil dogovorjen odmor v bojevanju na podlagi sedanjega vojaškega položaja. Naše čete se nahajajo v postojankah, ki so jih zavezle dne 14. t. m. — (Gospodje pri koroškem deželnem odboru imajo očitno ofilo časa, da se ukvarjajo s takim spintiziranjem, kakoršnje je gorenje. Menda se vendar po sebi razume, da morata odnehati obe strani. Sicer pa je za duševni nivo te gospode nad vse značilno, da si še danes niso na jasnem, s kom se vojskujejo, ko govore, da se tepe s Kranjci. — Op. uređ.)

Kaj je resnice na nemških vesteh. Ljubljana, 15. januarja. Ljubljanski korespondenčni urad javlja: Kakor posnemamo iz dopisa, dostlega nam iz povsem zanesljivega vira, so pred kratkim v listu Grazer Tagblatt priobčene vesti iz Velikovec in iz Greblina ali popolnoma izmišljene ali pa tako popačene in zavite, da je resnica dobera potvorenja. — Kar se tiče Greblina, je stvar tale: Nemskutarstvo v Greblinu, kolikor ga je še, je naši posadki trajno nagajalo ter jo v njenem poslovanju oviralo, kjer in kolikor je moglo. Razvijalo je hujskajočo propagandacijo in posadkine operacije otežkočalo s tem, da je po svojih ovaduhih nešteto krat prerezalo telefonske žice. Za vsa ta sovražna dejanja so v Greblinu nikomur ni zgodilo nič žalega. Edinole najbolj proslulim hujskačem se je zapretilo, da bo strogo kaznovan, kdor bo z besedo ali z dejanjem nastopal zoper nas in bunt prebivalstvo, ki je splošno mirno in nam hvaležno, ker skrbimo za mir in red in obnovo v državi. — V Velikovec vlada najljepši red, o čemer se lahko sam preveri vsakdo. Ko so 26. in 27. decembra m. l. oborožene kmetске tolpe pod vodstvom nemških civilnih intendentov in častnikov napdale St. Pavel in Labodsko dolino in je bilo očitno, da je ta napad organiziran na široko, je naše vojaško oveličništvo za vzhodno Koroško, ker je bilo pričakovati, da bodo nemški hujskači v Velikovec pora-

bili priliko in zoper nas nastopili z dejanjem, dalo nekaj najsumljivejših pristašev koroške Volkswehr interniralo. Interniralo pa jih je v hotelu Tschebull, in sicer v sobi, ki jo je lastnik hotela oddajal gostom za prenočevanje in ki je bila preskrbljena s potrebnimi posteljami in snažna interniranci so dobivali primerno hrano in so smeli pod nadzorstvom občevarji s svojci. Cim so se razmere po napadu na St. Pavel umirile, so bili vsi interniranci spuščeni na svobodo. Ostal je samo posestnik Nagele, ker je bil utemeljen sum, da je zaupnik koroške Volkswehr in da jo obvešča o velikovških in okoljskih vojaških odnošajih, ukrepih in namerah. Nagele je moral s transportom v Maribor. Iz dopisov, ki jih nemški listi prejemajo iz Velikovec, je razvidno, da je v Velikovec še pešičica Nemcev, ki je spoznala, da je konec nje samopasnosti in oblastnosti, in ki si svoj položaj lajša s tem, da v svet pošilja lažnjiva in hujskajoča poročila. Velikovška vojaška in politična oblast vsikdar strogo pazita na to, da se nikomur, bodi Slovenec ali Nemec, ne zgodi nobena krivica.

Vesti iz Jugoslavije.

NITI 10% BI NE GLASOVALO ZA ITALIJO.

Trst, 15. januarja. Nekaj odlični italijanski javni činitelji (ime je uredništvo znano!) se je izrazil o vprašanju pripadnosti Trsta k Italiji takole: **Razmere v Trstu so sedaj takšne, da bi v slučaju, ako bi se priredilo ljudsko glasovanje o vprašanju, da - li naj pripade Trst Italiji, glasovalo jedva 10% tržaškega prebivalstva za priključenje k Italiji.**

NAŠA DELEGACIJA NA MIROVNI KONFERENCI.

Zagreb, 15. januarja. Današnji listi se bavijo samoumevno več ali manj s poročilom »Agence Havas« o zastopnikih Jugoslavije na mirovni konferenci. Listi soglasno poudarjajo, da se imamo za to, da od entente še sedaj nismo priznani kot enotna država, zahvaliti italijanskim intrigam. Francija je našemu stromljenju po zledinjenju skozi in skozi naklonjena, kakor je to dokazal tudi zadnji Pichonov govor. Tudi Anglija in Amerika niste storili še ničesar, iz česar bi se dalo sklepati, da ste nasproti našemu ujedinenju, le Italija je ostala zvesta svoji politiki proti okrepitvi Jugoslavije. Italija še vedno stremi za tem, da bi imela proti nam svobodne roke kot teritoriju sovražne Avstro-Ogrske, ker bi ji bilo s tem seveda olajšano stališče njene imperjalistične politike.

ODPOTOVANJE STROKOVNJAKOV NA MIROVNI KONFERENC.

Zagreb 15. anuarja. Listi poročajo, da odnottve v prihodnjih dneh 60 raznih politikov in strokovnjakov v Pariz na mirovno konferenco. Pomagali bodo našim mirovnim delegatom ter jim dali tehnične in strokovne informacije. Odhod teh politikov in strokovnjakov je določen sedaj na 22. t. m. Odpotovali bodo v Pariz skupno s češko - slovaško delegacijo.

BANAT PRIPADE SRBIJI.

Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) »Le Journal« objavlja razgovor z udeležnikom mirovne konferencie, ki je izjavil, da prideta balkanski in ogrski problem šele v drugi polovici mirovne konferencie v razpravo. Dejal je, da bo Rumunija dobila le del Sedmograške: Banata tudi ne bo dobila, ker ga mirovna konferenca prisodi večinoma Srbiji.

BOSNA ZA DIJAKE.

Sarajevo, 15. januarja. (Lj. k. ur.) Narodna vlada za Bosno in Hercegovino je v razumevanju socialnih razmer in težkega položaja visokošolcev v Zagrebu votirala 400.000 kron za dijaške študentske in podpore ter 200.000 kron za Akademski dom v Zagrebu.

FRANCOSKE ČETE V ZAGREBU.

Zagreb, 15. januarja. Danes popoldne je dospel v Zagreb večji transport francoskih vojakov na poti iz južne Ogrske na Reko Jutri se pripelje drugi transport, ki je istotako namenjen na Reko.

Zarota v Črni gori s pomočjo Italijanov.

Kotor, 14. januarja. (Lj. kor. ur.) Cetinjski tiskovni urad poroča: Nekoliko agentov ovisnega kralja Nikole, a istočasno tudi italijanski, večinoma kompromitovane osebe iz časa avstrijske okupacije ali pa običajni defraudanti iz časa dobe reakcije, so poizkušali na čelu z bivšim ministrom za časa reakcije Jovanom Plamencem, zetom sloglasne rodbine Popović-Jabučan,

s silo izrabiti obstoječe razmere v Črni gori z očitno pomočjo Italijanov, o kateri javno govore med ljudstvom. Posrečilo se jim je, zavesti gotovo številno ljudi. Razen materialne pomoči so obetali tudi intervencijo Italijanov, ki so v resnici tudi pred tem dogodkom oiačili svoje čete v Baru za podrgnjati batalion vojakov ter hoteli tudi v vojsko iz Skadra oiačiti posadko v Viru, kar pa je prepričal francoski poveljnik. Našla so se tudi pisma, ki so očitno dokaz italijanskih intrig. Gibanje se je pričelo 20. decembra (po pravoslavem koledarju), a 24. decembra, na božični dan so uporniki poizkušali s silo zavzeti Cetinje. Istega dne so bili tudi z orožjem odbiti ter so imeli veliko izgube. Boj je trajal ves božič in še dva dni pozneje, ker so bile zahteve upornikov nesprejemljive. Večina je končno položila orožje. En del je pobegnil v Kotor in odložil orožje, nekateri pa so pobegnili v Albanijo. Naših je 12 mrtvih in 60 ranjenih, nasprotnikov mnogo več, vendar pa še ni točnega poročila. Ranjeni uporniki so zahtevali, naj se jih odda v italijanske bolnice. Večina zapeljanih kmetov obsoja svoje starišine. V vsej deželi vlada veliko ogorčenje proti bivšemu kralju Nikoli in Italijanom. Sedaj vlada v deželi zopet red in mir. V Črni gori so samo tri čete Jugoslovancev, ki se niso niti najmanje umešavale v borbo Črnogorcev. Francoski general je bil na Cetinju in se o vsem osebno prepričal. Ta bratomorna borba, akoravno žalostna, je najboljši dokaz, kako so odločni Črnogorci, da branijo priborjeno svobodo tudi pred domačimi narodnimi neprijatelji.

Chiasso, 15. januarja. (Lj. kor. u.) »Tribuna« poroča: Med Črno goro in Francijo je nastala napetost. Črnogorski noblaščenec Martinić je pri francoskem generalu Venetu protostiral proti zadnjim dogodkom na Cetinju. Namesto da bi dobil potašnilo, ga je general kratko malo odklonil.

Kotor, 14. januarja. (Lj. kor. ur.) Cetinjski tiskovni urad poroča: Današ, na novega leta dan, so bili navsenejši pokopani borci, padli za svobodo in narodno ujedinenje. Na mestu, kjer je bivši avtokrat izpod slovitoga bresta izrekel sodbe in dal odziva svoji samovolji, je izkopana grobnica, nad katero bodo postavili spomenik svobodi.

Dunaj, 15. januarja. (Ljublj. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Pobleščenc jugoslovanske vlade Ivan Hribar je danes prispel na Dunaj in je po setil čeho - slovaškega poslanika Tusarja ter je nato odpotoval v Prago.

Zagreb, 15. januarja. (Ljub. koresp. u.) Brežično. Kakor poročajo iz Belgrada, znaša škoda, ki jo ima Srbija vsled invazije avstro - ogrskih - nemških in bolgarskih čet, približno 8 milijard. V spremstvu več francoskih in angleških častnikov je dospel danes francoski general Berthelany iz Soluna v Budimpešto z angleškim majorjem Smithom. S predsednikom Michaelom Karolyijem je bila daljša konferenca. Predsednik Karolyi je generalu obširno oskial položaj Ogrske in protostiral proti kršitvam pogodbe za premirje.

Zagreb, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Prva Hrvatska štedionica osnuje v Belgradu svojo podružnico. Tudi Srbska banka v Zagrebu bo osnovala v Belgradu podružnico, oziroma bo morda prenela v Belgrad svojo centralo.

Zagreb, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Od 27. januarja naprej bo dovoljen zasebni državni in telefonski promet z Zagrebom. Dosedaj so bile dopuščene samo državne brzojavke in pokovori.

Belgrad, 15. januarja. (Lj. k. u.) Regent Aleksander je sprejel večer v posebni avdienci člana Narodnega Veča v Zagrebu dr. Angeljinoviča. V polurnem razgovoru se je pustil regent poučiti o najnovejših vesteh iz zasedenega ozemlja in se je posebno zanimal za položaj na naših severno - zapadnih mejah.

Zagreb, 15. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poročajo listi, prišlo nove jugoslovanske poštne znamke že v prihodnjih dneh v promet.

Belgrad, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Kakor poročajo listi, je vlada v Belgradu odpravila vse omejitve za potovanje na teritoriju države SHS. V celem jugoslovanskem ozemlju je mogoče potovati brez posebnih dokumentov in potnih listov. Za potovanje v ozemlje, okupirano od Italijanov, ostanejo v veljavi dosedanj predpisi.

Belgrad, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Jugoslovanska vojaška pisarna na Dunaju, ki je poslovala dosedaj v imenu Narodnega večja v Zagrebu, je dobila sedaj pooblastilo za nadaljno delo od vojnega ministarstva SHS, kateremu je tudi podrejena. Pisarna bo osnovala ekspozituro v onih krajih Nemške - Avstrije, kjer se nahaja večje število jugoslovanskih vojakov.

Belgrad, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Kakor poročajo listi, pripravlja ministrstvo za uk in bogočastje temeljito prenovno srbskega ljudskega in srednjega šolstva. V višjih razredih srednjih šol bo uveden poleg običajnih predmetov posek angleščine in francoščine.

Iz Čeho-slovaške.

Praga, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Francoski poslanik v Pragi, Clemens Simon, je predal danes opoldne predsedniku Masaryku svoje poverljivo pismo. Zelo je pozdravil mnogobrojna množica poslušnikov s viharimi ovacijami in s klici: »Vive la France! Poslanika, ki se je klicil: »Vive la France! Husakom, je spremljal oddelček Sokolov. Na gradu so stali čehoslovaški čete iz Francije v splošju. Na stopnicah so ga pozdravili zastopniki ministrstva za zunanje stvari dr. Beneša, ministri predsednik dr. Kramář in drugi ministri. Predsednik je nagovoril poslanika nastopno: »Francija, ki je prva pripoznala čehoslovaško državo in ki je prva dovolila, da mora ljudska čehoslovaška vojska očiteljno bojevati za naš strani francoske vojske, je želela, da bo kot prva država očiteljno zastopala v Pragi. Srečen sem, da so meni poverili zgodovinsko nalogo, da zastopam v Pragi francosko republiko. Čehoslovaški narod, čeprav zatiran, se ni nikoli odrekel svojim pravicam. Sedaj je Francija s pomočjo svojih zaveznikov zmaga in dosega vašo osvoboditev. Francija bo srečna, da bo živela vedno v prijateljskih odnosih s čehoslovaškim narodom, ki je leta 1870. protestiral proti odcepitvi Alzacije Lotaringije. Naš odgovor na ta protest je: Alzacija - Lotaringija je zopet naša in vi ste osvobodeni. Poslanik je nato predal predsedniku Masaryku svoje poverljivo pismo. Predsednik Masaryk je odgovoril med dr.: »Gospod poslanik! Vaša oseba in Vaša oblast sta zgodovinskega pomena. Potem, ko so bili diplomatski odnosi naše dežele z drugimi narodi prekiniti več sto let, je Vaš prihod znamenje našega prepoveda. Naša ljubezen do Francije, dokazana leta 1870. se bo tudi razodela v odnosih našega naroda, vlade in moje osebe do Vas. Na povratku je množica pripredila poslaniku Simonu zopet nevihtne ovacije.

Dunaj, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Takozvani deželni glavar nemške Češke dr. Logznan odpotuje v zvezi vsem demontiranjem v Švicco, da konfirira z ententnimi diplomati.

Praga, 15. januarja. (Lj. k. u.) Prager Tagblatt poroča, da je nemški narodni svet v Liberu postal predsedniku dr. Masaryku pismo, kjer protestira proti zasedbi Liberca in izraža upanje, da predsednik ne bo zadovoljen z njo.

Praga, 15. decembra. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Večraj popoldne so ufarjev je predsednik dr. Masaryku izvolilo za svetlega častnega člana.

Praga, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Večraj popoldne so na kolodvoru v Češki Trebovi prišli in internirali 17 ruskih častnikov. Njihovo prtljago so natančno pregledali Sklepa se, da gre za boljševiške emigrante. V Tešnu je bil tudi aretiran ruski častnik, ki je trdil, da je član ruske vojaške komisije za izmenje vojnih ujetnikov. Dognalo pa se je, da je agent boljševiške vlade.

Moravska Ostrava, 15. januarja. (Lj. kor. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Poljski legionarji v Moravski Ostravi so danes začeli stavkati, ker so mesto dosežanih štirih tisoč kron dobili le eno krono mezde.

Moravska Ostrava, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Vse dunajskih listov o plemičih v Moravski Ostravi so zelo prebrani.

Praga, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Iz Zilina, da so Ukrajinci nepostavno zasedli mesto Mosti - Laborska, ki je toznan demarkacijske črte in pripada čeho - slovaški državi. Ukrajinci se pozivljajo, naj nemudoma zapuste mesto, ker bi se drugače proti njim nastopilo z orožjem.

Praga, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: K ministrskemu predsedniku dr. Kramarju je prišla danes komisija kazenskega sodišča, da ugotovi podrobne okoliščine napada.

Praga, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) »Pravo Lida« poroča, da so imela socialno-demokratska sokolska društva soja, kjer so sklenila ostro resolucijo proti razširjanju boljševizma.

Praga, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) »Česko Slovo« poroča, da je danes dospel v Prago znan profesor dr. Maxa, ki so ga boljševiki vrzli v ječo.

Iz Poliske.

Nauen, 15. januarja. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Kakor poroča »Vossische Zeitung«, so Poljaki malone obkrožili Bidošč (Bromberg). Potem so osvoili Poljaki Rohrbuch, prvo postajo za Bidoščem na progi Bidošč samo se zvezo proti Odanskemu in stoji zatorel štiri km pred Bidoščem. Nemški artiljeriji in pehoti južno od Rohrbucha proti nevarnosti, da ju sovražniki za- jamajo. Kolodvor Nakel na progi Schneidemühl - Bidošč je zaseden. Zato ima Bidošč samoše zvezo proti Odanskemu in Torunu.

Nauen, 15. januarja. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Po poročilih iz Gorenje Slezije kažejo gotovi znaki, da se upro Poljaki na dan volitve, 19. januarja, proti izvršitvi volitev za narodno skupščino. Na Poljskem skupljajo čete, da podoro to uporno gibanje z vojaško silo.

Berolin, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Iz Varšave se javlja: Med Poljaki in ruski boljševiki se vrše boj. V vilenskem okraju je mnogo vasi v plamenih. Poljske čete so se morale pred premočjo boljševikov umakniti.

Pariz, 14. januarja. (Lj. k. u.) »Temps« poroča iz Lausanna, da se je glasom Poljske brzovalne agencije vrhovni narodni svet bivše Ruske - Poljske konstituiral kot vlada.

Ukraina. Dunaj, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Ukrajinski direktorji se na entente vlade naslovili nota, kjer slika osvoboditve Ukrajinca izpod ruskega in nemškega gospodstva in prosil entente, naj s ukrajinskimi direktorji stopi v diplomatske stike.

Iz Madžarske.

Budimpešta, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Predsednik ogrske republike bo stanoval v dvornem gradu.

Budimpešta, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ogrsko narodno ministrstvo se je prepogumno v ministrstvo za proznanje.

Budimpešta, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) Ogrski korona urad poroča: Predsednik romunskih okupacijskih čet v Kolosvari je danes dopoldne dal aretirati vsiljena visokega komisarja za Sedmograško, Apaktyja. Budimpeštanska komisija za premirje je takoj protestirala pri voditelja vojaške komisije alirancev v Budimpešti. Apaktyja so aretirali pod prevezo, da je v kolosvarskem komitatu prišlo med Madžari in Romuni do spopadov in je bilo ubitih devet oseb. Po mnenju poveljnika okupacijskih čet je višji vladni komisarijat nahujal prebivalstvo k odpora. Romunski general je poleg tega naložil kontribucijo 900.000 kron, ki jih je treba plačati tekom 24 ur.

Iz Avstrije.

Ljubljana, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Brezlično se poroča: Francoska vlada je nemško - avstrijskemu državnemu uradu za zunanje stvari odgovorila na protest zaradi zasedbe popolnoma nemškega ozemlja po čeho - slovaških četah, da je zasedba na temelju pogodbe za premirje mogoča; vendar pa se naposed odloči usoda zasedenih ozemelj končno šele na mirovni konferenci.

Dunaj, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Danes bo seja državnega sveta, v kateri se bo sketalo o zvišanju krušnih cen v Nemški - Avstriji.

Dunaj, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Danes je priselna na Dunaj nova angleška komisija pod vodstvom majorja Kollinga.

Iz Nemčije.

Nauen, 15. januarja. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Nemški delegati so opoldne odpotovali v Trier. V Trier dospel general Winterfeldt iz Spaa z drugimi tremi pooblaščenici. Pogajanja se prično dne 15. januarja dopoldne na kolodvoru trierskem. Pričakujejo, da pride tudi maršal Foch k otvoritvi.

Berlin, 15. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča »Vossische Zeitung«, poteka oddaja orožja popolnoma mirno. Zaporu so zvečer strah dvignili; ostalo je le nekaj varnostnih straž po cestah. — Po »Lokalanzeigerju« se je danes nadaljevalo s preganjanjem Spartakovec z berlinskih cest. Železničarsko stavko so prebrčili, ker so delavci, v nasprotju s navodili, ki so jih dali radikali, zopet začeli delati, pač pa traja stavka na nadučni železnici. Pogajanja so se večeraj vršila ves dan, zedinili pa se niso mogli. Najbrže se bo danes popoldne soproedovalni urad berlinskega obrtnega sodišča pečal s tem vprašanjem.

Berlin, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Večraj ni prišlo do novih spopadov in streljanja. Spartakovci so na Kaiserin Augusta - Strasse prevrnili nekaj vozov cestne železnice in napravili barikade. Vlade čete so energično nastopile in so na Friedrichstrasse in na Wilhelmstrasse otvorile ogenj na upornike in jih obmetavale z rožnimi granatami. Tudi proti poslanski zbornici je bilo oddanih nekaj streliv. V Moabitu je bil večeraj mr.

Berlin, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Obitelj Liebknechtova je bila aretirana. Govori se, da sta Liebknecht in Roza Luxemburgova pobegnili v Lipsko.

Dunaj, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) »Achtuhrblatt« poroča, da so v Lipskem aretirali Liebknechte.

Berolin, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Svet narodnih poverjenikov je izdal naredbu, da se mora vse orožje oddati tekom 24 ur. Za protivnike je določena kazen do petih let in do 100.000 mark. Vse dosežane ali snujoče se obrambne sraže se združijo v skupno sražo pod imenom »republikanske obrambne čete«.

Berolin, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) »Vossische Zeitung« javlja iz Vratislave, da so tam izbruhnili boljševiški nemiri.

Berolin, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Prihodnje dni bo berlinska garnizija prisegla na republikansko vlado.

Brusel, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Pravosodni minister je izgnal vse Nemce iz Belgije. Gre za 6000 oseb.

Razne vesti.

WILSON ZA POLJSKO, JUGOSLAVIJO IN ČEHOSLOVAŠKO.

Washington, 15. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Poslanica predsednika Wilsona kongresu glasi se takole: Ne morem dovolj resno zahtevati, naj dovolji kongres denarna sredstva, ki jih je zahteval Hoover za svoje prehranjevalno delo. To je sedaj ključ k položaju v Evropi in k rešitvi mirovnega vprašanja. Boljševizem prodira bolj proti zapadu in zastruplja Nemčijo. Ne more se ustaviti s silo, ampak z živili. Vi vodilni gospodje, s katerimi sem se posvetoval, menijo, da je skupno delovanje v tej zadevi neobhodno potrebno. Denar se ne bo vporabil za živila, namenjena za Nemčijo; Nemčija si lahko sama kupi živila. Denar se bo vporabil, da se financira prehrana Poljske, osvobodjenih narodov bivše avstro-ogrskemu monarhije in našega zaveznika na Balkanu. Prosim vas, da predložite stvar čimprej kongresu. Ne vem, kako bi našli dovolj moči, da ščitimo mir, ako ne vporabimo tega sredstva, da odvrnemo tok anarhizma.

Bissolatti za smerno politiko. Milan, 15. januarja. (Lj. kor. urad.) (Brezlično.) Bissolatti je dne 11. t. m. v Milanu izjavil v Zvezi za ligo narodov, da je potrebna sveto narodov privesti k mirovnim pogajanjem se kot gotovo dejstvo. Sedaj pa nameravajo smagovalci uporabljati metode prejšnjih satiralcov; s tem bi podaljšali vojno do vekomaj. Prospoitve Dodakane so naravnost odpor italijanske interese, ker bi ovirala Italijo, da bi se pridobila nad evropskim prebivalstvom Albanijo ita. prijateljev. Bissolatti je svetlen, da bi nemški Troleok, šefeta Andreja Hofera, Italiji pridobila le noven irredentizem. Ako tudi je Brenner najboljša strategična meja, so vendar tudi gore gorovje doline Adige jako dober mejo. Bissolatti bi rad čisto italijansko Reko zamenzal za Dalmacijo;

področje italijanske prebivalstvo v Dalmaciji bi moglo varovati avtonomija. Italijo mora biti dober sosod jugoslovanski držav, ki vendar še obstaja. Ako bi Italija tri naroda, Nemci, Slovane in Grke žalila, bi ti nedostale avtoriteta, da bi s ščitim orcom vstopila v ligo narodov. Zelo pa bitvanja Wilsona v Rimu, je milanski »Secolo«, doslej izrazito imperialistično list, pridobil šlanek, ki se je jako ostro protivil Olemencevoj zvezi in koalicijski politiki in se ogreval za misel ligo narodov. Tudi drugi italijanski listi se bolj in bolj odmakajo od Romna, ali pa se vsaj izražajo previdno.

Rim, 15. januarja. (Lj. k. u.) Z ozirom na govor Bissolattija v Milanu, kjer je izjavil med drugim, da je za Italijo potrebno ohraniti prijateljstvo z Jugoslavo, poroča sedaj »Popolo Romano«, da bo Bissolatti v kratkem tudi v Rimu ponovil svoj govor, da poljski svojim volicem svoje ravnanje. Bissolatti se namerava nato umakniti iz javnega življenja.

Francija hoče razširiti svoje meje.

Auen, 15. januarja. (Lj. kor. ur.) (Brezlično.) S Quai d'Orsay simpatizirajoča lista »Echo de Paris« in »Temps« priobčujeta skoraj enako glase, se članke o francoskih mejnih zahtevah. V njih se izvaža, da je morala Francija leta 1815, odstotiti Philippeville in Marienburg, ki varujeta ustie reke Oise. Lukenburg, Paris stoji preblizu meje. Meja izza leta 1815 je meja premaganih in se mora sedaj izpremeniti.

Prekinjeni odnosi med Bolgarsko in Turčijo.

Dunaj, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: »Reichspost« javlja iz Carigrada: Bolgarski poslanik je zapustil Carigrad. Bolgarske konzula v Smirni so pozvali, naj zapusti mesto. Med Bolgarijo in Turčijo se je pojavil nov spor o vprašanju bodočnosti Carigrada. Odrina in ozemlja Marice. Prekinjenje diplomatskih odnosov med Bolgarijo in Turčijo je samo formalnost, ker se ne moreta niti Turčija, niti Bolgarija sedaj vojskovati in ker se bodo vsa sporna vprašanja rešila na mirovni konferenci.

»Reichspost« javlja dalje, da so Italijani dne 11. decembra zasedli avstrijsko poslanstvo, konzulat, avstrijske sile in bolnico. Novo angleško ministrstvo.

London, 12. januarja. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Uradno se poroča: Novi kabinet je sestavljen takole: Ministrski predsednik Lloyd George; lord - shranjevalec pečatov in vodja razprav v spodnji zbornici - Bonar Law; lord - predsednik in vodja razprav v zgornji zbornici - lord Curzon; ministri brez portfelja Barnes in sir Eric Geddes; lord - kancler - sir Frederick Smith; minister za notranje stvari - Shortt; minister zunanjih stvari - Balfour; minister za kolonije - lord Milner; minister za vojno in letalstvo - Churchill; poljedelski minister - Prothero; naučni minister - Fisher; minister za oboroževanje - Weir, ki je določen za ministra za prehrano in za opremo; minister za Indijo - Montagu; minister za prehrano - sir Roberts (delavska stranka); mornariški minister - Walter Long; trgovinski minister - sir Albert Stanley; minister za plovbo - Joseph Macleay; minister za javna dela - sir K. S. Horna; minister za pezuje - sir Laming Worthington Evans; minister za narodno ujedinenje - sir Auckland Geddes; zakladni minister - Auston Chamberlain; lord - namestnik za Irsko - maršal French; - državni podtajnik: zunanje stvari Cecil Harmsworth; letalstvo - generalmajor Seely; glavni za Irsko - Mac Pherson; državni podtajnik za Indijo - sir Sincha, ki je prvi Indijec v angleškem kabinetu. Namerava se ustanoviti ministrstvo za ceste za promet, ki mu bo načeloval sir Eric Geddes. Prothero in Weir sta postala člana zgorne zbornice. Dosedanji vojni kabinet ostane.

Boljševiki ubili soproga knežice Jelene. Stockholm, 15. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Srbska princezinja Jelena je na vprašanje po svojem soprogu velikem knezu Ivanu Konstantinoviču dobila danes od ameriškega konzula brzolavko, da so boljševiki velikega kneza Ivana Konstantinoviča in njegovega brata ubili v Alapa'evsku.

Haag, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Člčin je postal ameriški vladni proglas, kjer zahteva, naj se določi dan in kraj mirovne konference.

Pariz, 14. januarja. (Ljub. kor. urad.) Agence Havas poroča: Danes je bilo otvoreno parlamentarno zasedanje. V senatu so zopet izvolili Dubosta, v zbornici pa Deschanela.

Pariz, 14. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Agence Havas poroča: Arthur Henderson je imel danes dopoldne z Huysmansom daljši pogovor. Sporazumela sta se popolnoma o rešitvi vprašanja, ki se bodo predložila medzavezniki delavski konferenci. Na vprašanje, kako se bo razpelo na delavski konferenci s sovražniki, je odgovoril Henderson: K delavski konferenci bomo dopustili Nemce in tudi vse druge sovražnike, ker smo jih povabili. Ako smo izjavili, da se morajo posamezne osebe ali vlade kaznovati za zločne gospodarstva in za opustošenja, je to samo sredstvo, da se zabra- nilo v bodoče takl zločin. Postaviti moramo delavstvo brez razlike narodnosti na ono mesto, ki mu pristaja. Ustvariti moramo svetovno pogodbo o svobodi dela. Henderson je dostavil, da se mora posvetovati s Albert Thomas Vanderveldom in Jonhauzen o različnih ciljih konference. Najvažnejša cilja konference sta omejitev oboroževanja in ustvaritev svetovne pogodbe za svobodo dela.

Washington, 14. januarja. (Lj. k. u.) Reuterjev urad poroča: Reprezentantska zbornica je z veliko večino odobrila predlog za ublažitev lakote v Evropi. Pričakuje se, da bo tudi senat sprejel predlog.

Ljubljana, 15. januarja. (Ljub. kor. ur.) Brezlično se poroča iz Rima: Po novih izjavah francoski polkovnik, Francoske čete bodo šle približno 2000 moč Obenem bo tukaj oddelček italijanskih vojakov, postavljen iz bataliona bersaljerjev. Odnosni vojaki so jako prišrčni. Vrhovni poveljnik francoski je pustil albanske oblasti na njih mestih in jih zaprosil, naj sodelujejo, da se vzdrži red in vojaško poslanje.

Luzemburg, 15. januarja. (Ljub. kor. urad.) Agence Havas poroča: Velika vojvodinja Maria Adelheid se je odpovedala prestolu. Njena sestra Charlotte, ki bo sedaj zasedla prestol, bo danes prisegla pred odposlancem zbornice.

Tropava, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Večraj so se jeli v Sleziskem industrijskem ozemlju zbirati rudarji in demonstranti, in sicer v Vitkovicah in v Oberfranzensztalu. Pri tej priliki so oplenili tudi več trgovin. V Vitkovicah so aretirali 15 oseb in jih odvedli v Moravsko Ostravo.

Madrid, 14. januarja. (Ljub. koresp. urad.) Agence Havas poroča: Potniki iz Portugalske poročajo, da so v zadnjih dneh na Portugalskem, posebno v Oportu izbruhnili resni nemiri. Bilo je več bojev in je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih.

Haag, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Henderson je dospel v Pariz, odkoder odpotuje v Švicco na mednarodno delavsko konferenco.

Lyons, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Demobilizacija na Angleškem se nadaljuje. Vsak dan odpuste 4000 do 5000 moč iz vojaške službe.

Milan, 14. januarja. (Lj. k. u.) Kakor poroča »Corriere della sera« iz Helsinkfors, je izjavil Sinoviev petrogardskemu svetu, da je Rusija začela vojno z Estonsko zato, da anektira to deželo.

Pariz, 14. januarja. (Ljub. kor. ur.) Agence Havas poroča: Obravnava proti Vilainu, morilcu Jauresa, bo dne 24. marca.

Pred mirovno konferenco.

Pariz, 14. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Agence Havas poroča: Danes popoldne so se zbrali v ministrstvu za zunanje stvari tainisti in pooblaščenici zaveznih velesil, da pripravijo vabilo za prvo skupno sejo, ki bo v soboto. Način posvetoovanja bo, kakor poroča »Temps«, ta - le: Pogajanja bodo vodili zastopniki petih velesil. Pooblaščenici teh velesil se bodo sestali v komitejih; vsak komitej se bo zase posvetoval o posameznih vprašanjih. Ti komiteji bodo sprejemali izjave zastopnikov malih držav. Sklepi teh komitejev bodo nato predloženi predsednikom delegacij vseh sil, ki naj jih odobrijo. O poljskem vprašanju se bodo baje kmalu posvetovali.

Pariz, 14. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Poslanska zbornica je sprejela predsednika Wilsona v svečani seji. Pred tem bosta predsednik in njegova soproga sprejela parlamentarce v salonu zborniškega predsedništva.

London, 12. januarja. (Lj. k. u.) - Zakasnelo.) Kakor poročajo listi, odpotujejo jutri ministrski predsednik Lloyd George in minister Bonar Law, nadalje ministrski predsedniki kanadski, avstralski, južnoafriški in novozelandski ter maharadža bikanirski v Pariz, da prisostvujejo konferencam načelnikov zveznih in asociiranih vlad.

Brest, 12. januarja. (Lj. k. u.) - Zakasnelo.) S križarko »George Washington« so dospeli odposlanci vseh Zedinjenih držav in Kitajske. Odpojali so se v Pariz k mirovni konferenci.

Haag, 15. januarja. (Ljub. koresp. ur.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Pod predsedstvom kneza Lvova se v Parizu v posebnih komisijah vrše razgovori bivših ruskih ministrov in poslancev o gospodarskih, finančnih in političnih vprašanjih. Zdi se, da bodo to gradivo predložili mirovni konferenci. Ni izključeno, da bodo različni zastopniki nastopili za vprašanja na konferenci. To bo potrebno, ko bodo ruske države organizirane. V prihodnjih tednih se pričakuje odločitve velesil.

Kopenhagen, 14. januarja. (Lj. kor. u.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Predsednik Wilson se bo približno v dveh tednih vrnil v Ameriko. V Evropi ga bo zastopal ameriški vojni minister Baker.

Politične vesti.

»Ententa ni bila zainteresirana«. Malo je neslanosti, da bi se ne skušalo njimi vplivati na javno mnenje. In bolj ko je stvar neumna, raje li občinstvo veruje! Gotovi krogi to prav dobro vedo, zatorej slaboglasna »Jugoslavija« skoraj vsak dan mrgoli od takih nespanetnih vesti. Najnovejša vest je sedaj, da trpimo pomanjkanje, ker naš prehranjevalni urad ni pravočasno zainteresiral entente. Kaj nam je pod tem umeti, ne vem. Prejkone se misli, da naj bi bil poverjenik za prehrano takoj prvih štirinajst dni odpotoval najprej v London, potem v Pariz in slednjič se v Ameriko, pa bi se bilo dalo vse lepo v red spraviti in ententna živila bi bila prej prihajala v Ljubljano, nego bi se bil poverjenik povrnil iz Amerike. Če bi bil posebno priden, bil bi poverjenik ta posej opravič morda tudi v osmih dneh. Tako bi bilo šlo, da je imel stvar v rokah kak spreten sodruknik »Jugoslavije«. Kaj pa je storila vlada? Od vsega pričetka je opozarjala, da aprvizacije ne bomo mogli v redu držati, če nam že sredi januarja ne bo priskočila na pomoč ententa. V tem pogledu se je veliko pisalo, se je veliko govorilo po shodih in predvsem se je v tem pogledu vršilo brez števila razprav z Narodnim Večem v Zagrebu, ki je bil takrat suveren v naših pokrajinah. Ljubljansko vlado je pri tem najuspešneje podpiral tedanji tajnik dr. Kramer. Narodno Veče je pošiljalo dopise v inozemstvo in tudi brzolavno se je obračalo do ententnih držav. Te depeše pa niso ničesar koristile, ker jih je laška vlada vjela in inhibirala. Ko je nastopilo regentstvo, pričela se je v Belgradu enaka akcija. Se celo regentu samemu se je položaj razjasnil. Dr. Korošec, ko se je vrnil iz Francije, je poročal, da Jugoslavo v Parizu in drugod za aprovizacije zelo agitirajo in da je tudi on sam storil vse potrebne korake. Tudi v Ameriko je bil poslan poseben agitator, g. dr. Niko Zupanič, da bi organiziral pomožno akcijo v korist jugoslovanskih pokrajin. Sedaj pa nastopibrezvesten človek ter kriči na ljubljanskem Starem trgu: »Ententa se ni zainteresirala, in zatorej je dr. Tavčar kriv vse nesreče, da ta pošilja živila prej na

Dunaj, nego jih pošilja v Ljubljano!« S takimi norostmi skoraj res ni vredno, da bi se borili. Upamo pa, da se bo vendar enkrat ustanovila zveza spodobnih ljudi, ki bo odločno ugovarjala, da bi neodgovorni pisarji zastupljali javno mnenje ter dražili z lažjo in obrekovanjem že itak silno razdraženo množico!

»Kje smo?« V 37. številki uradnega lista se nahaja razpis okrajnega glavarstva v Velikovcu, v katerem se naznanja, da se pri tem uradu namestijo štiri pomožne pisarniške moči ter odda mesto uradnega sluga. Zahteva pa se od prosilcev za to mesto znanje »obeh deželnih jezikov«. To je lapsus, ki ga ne moremo preiti molče! Mi ne poznamo sedaj nikakih deželnih jezikov več, ampak samo državni (slovenski oziroma srbohrvatski) jezik! Če je torej za razpisana mesta že nemščina vsakekor potrebna, potem bi se moralo v razpisu zahtevati poleg znanja d r ž a v n e g a izjemoma še znanje nemškega jezika, nikakor pa ne znanje »obeh deželnih jezikov«.

»Jugoslovanski delegati na mirovni konferenci. Pariški »Le Journal« javlja: Zastopniki francoske vlade, srbski poslanik dr. Vesnić in srbski vojaški ataše polkovnik Stefanović so odpotovali v Lyon, da sprejmejo tamkaj delegacijo kraljevine SHS. Za mirovno konferenco in mirovni kongres. Na čelu delegacije se nahaja Nikola Pašić. Z njim sta dospela dr. Rybač in dr. Ante Tresić - Pavičić.

»Ne od Soče do Vardarja. Iz Solčave v Savinskih Alpah smo prejeli tole pismo: »Po časnikih večkrat čitam, da sega naša država od Soče do Vardarja. »Do Vardarja« se morda lahko reče, tam razmer ne poznam. »od Soče« pa nikakor ne. Na Goriškem je naša narodnostna meja od Soče oddaljena najmanj 4 do 8 ur hoda. Kaj bi se zgodilo s tistimi zavednimi Slovenci, ki ostanejo na desnem bregu Soče? Kolikor jih poznam, bi šli rajši v pekel kakor pa da bi morali pod Italijanom zatajiti ali izgubiti svoj jezik. Često sem že potoval po tistih krajih in lahko rečem, da ne poznam tako narodnozavednega in izobraženega prebivalstva, kakor so naši Goričani. Oni so daleč pred nami in Korošci! Bog ne daj, da bi ti prišli pod Italijane, ker bi tu pod žerjavico tlela iskra tako dolgo, da bi se iz nje razvil požar. Vsekakor bo treba zastaviti vse sile, da se reši one kraje izpod italijanskega jarma. A tudi na Beneške Slovence se ne sme pozabiti! Ako se ne more storiti drugega zanje, naj se jim vsaj izposluje svoboda, da se sami brez vsakega pritiska izrečejo, ali se hočejo pridružiti nam, ali pa raje ostanejo še nadalje pod italijanskim gospodstvom. A. II.

»Kaj je prinesel Wilson s seboj v Evropo. Septembra 1917. že je bil naročil Wilson polkovniku E. M. House, da naj se obrne do cele vrste učencikov, ki mu zberejo ves material, potreben za mirovno konferenco. To se je zgodilo. Ogromen je ta material. Vsi ti spisi, vse te karte tehtajo več ton, pa vse je tako lepo in pregledno urejeno, da se bo na mah dobilo, kar se bo potrebovalo. Ko se bo na primer na mirovni konferenci govorilo o naši jadranski obali ali o Goriški, Reki, Dalmaciji, bo ameriški delegat takoj, kakor se mu naznani, kaj potrebuje, podal potrebne spise, katere so poldicani močje po točnih informacijah napisali o dotični pokrajini ali mestu. Delalo se je v Ameriki na to vse lepo tiho in šele, ko je predsednik Wilson odhajal, je prišla v javnost vest o aparatu, ki spremlja Wilsona na mirovno konferenco. Umevno, da se bodo Zedinjene države tudi držale spisov in delale za pravico in pravostvobodo.

»Taaf o jugoslovansko - italijanskem sporu.« »Public Ledger«, glasilo bivšega predsednika Taafta, piše: Wilson je rekel popolnoma prav, da mora dobiti vsak narod popolno nagrado za dragoceno borbo za red in mir. Moremo se nadejati, da dobi predsednik Wilson pot in sredstva, da prepreči konflikt med Jugoslavijo in Italijo, ki bi povzročil nove nemire, in da ugodi željam obeh narodov.

»Vzglede domovinske požrtvovalnosti!« Prostovoljino so se javili v službovanje kot strelci slovenske legije ti-le častniki, oziroma prostovoljci: Nadporočniki: Likar Andrej, Premk Eduard, Orožen Fran in Štepihar Niko; poročniki: Demšar Karol, Košmelj Anton, Lah Ivo, Pintar Viktor in Vrančič Stanko; praporščaki: Bežek Ebin, Kušar Boleslav, Gunzel Vladislav, Mešiček Hugo, Rupan Franc, Weber Franc in Zumer Alojzij; kadetaspriant: Otrin Fran; enoletni prostovoljci: Armič Lavoslav, Cirman Mirko, Demšar Vladislav in Danko Rajmund; vol. akad.: Elš

Krvavi dogodki v Logatcu.

(Izvirno poročilo.)

Ljubljana, 16. jan.

V ponedeljek, 13. t. m. je prišlo v gostilno »pri Vipavcu« g. Ivana Ferjančiča 6 italijanskih vojakov, večinoma šarž. Ostali so približno 1 uro v gostilni od pol 9. do pol 10. zvečer, nakar jih je domača hči pozvala, naj plačajo, ker se bliža policijska ura. Pozivu se niso odzvali, marveč zahtevali pijače. Vedli so se ves čas zelo nasilno, vsled česar je izročila ključ očetu (Ferjančiču) in odšla v prvo nadstropje. Ker je opazila, da ji takoj sledi več italijanskih vojakov, se je skrila v podstrešju. Med tem časom so se ostali polastili hišnih ključev, zaprli vrata ter pričeli preiskovati vse hišne prostore za pijačo. Počeli so Ferjančičevo. Tej se je niso posredilo, da se je skrila v steno, kjer je trgovka Svetličeva. Gospa Ferjančičeva je šla klicat na pomoč očitja, v sosednem župnišču. Ko je le-ta prišel, ga je lastno moštvo preteploto ter se je s težavo rešil pri zadnjih vratih z gostilničarjem vred. To je dalo povod, da je bilo alarmirano v hišah nastanjenih vojaštvo, ki je začelo, ne vedoč, za kaj gre, na slepo obstreljevati Ferjančičevo poslopje. Zmešnjavo, ki je nastala, so nekateri vojniki uporabili v to, da so pretepalivali vsakega domačina, ki se je prikazal na pozorišču. Krik in vik, pokanje pušk, vse to je povzročilo, da je bil mahoma ves Logatec po konci. Vse se je gnetlo okrog Ferjančičeve hiše.

Kolikor se je dalo v prvi zmedji doznati, je bil vojak, ki je prodrl v prvo nadstropje, ubit, trije vojniki in en poročnik so bili ranjeni. Pri ubitem vojaku so našli uro gostilničarja Ferjančiča, več sto kron orožnega denarja in ključ različnih omar. V sobah je bilo vse v največjem neredu. Predali po omarah so bili odprti in prebrskani. Izmed domačinov je bilo poškodovana g. Grumova p. d. Komarica. Vojaki so ji izbili več zob. Na gospo Dragano v o je neki vojak dvakrat ustrelil, pa je k sreči ni zadell. Šipe na Ferjančičevi hiši so vse razbite, zidovje in vrata poskodovani, na poslopju, kakor tudi na sosednjih hišah je opaziti vidne sledove puškinih krogel.

Vojaske poveljstvo je odredilo, da se ima Ferjančičeva hiša takoj spraviti v najlepši red. Vojaki so bili takoj na delu, da izbrisejo krvave sledove in odstranijo sledove poškodb, povzročeni od puškinih krogel. Kakor smo izvedeli, je dal italijanski poveljnik one 4 vojnike, ki so se udeležili ropu v Ferjančičevi hiši, ustreliti. Upamo, da bo ta stroga kazen vsaj nekaj časa pomagala, da ne bo prebralstvo izpostavljeno nastitvju razbrzdanega italijanskega vojaštva.

Poziv!

Naš narod preživlja sedaj najtežje ure svoje zgodovine, ko se odloči morda za vedno njegova usoda. V naših srehi pa ni pričakovane veselja, ker se vedno težko pritiska na nas pest tujega imperijalizma in nam hoče odtrgati najdražje dele domovine. To in nejasne razmere, ki vladajo med nami in ki so vedno spremljevalke velikih preobratov, provzročajo v nas težke skrbi. Saj je bil narod velik in krepek v času svoje nesreče, krepko se je bojeval za svojo svobodo in pomagal zvesto v družbi narodov za osvobodbo sveta. Ali naj bodo res vse njegove žrtve zastojni? Marsikdo se vprašuje s težkim srcem, vidi in se boji, da nas je naša velika ura majhne, neudine in nepravilne, in skuša pomagati domovini v navetnem in dejanjem. Res je sedaj treba dela, vstrajnega in naglega, treba je pripraviti za mirovno konferenco gradiva in dokazov, da podpremo našo staro pravico. Da bo to delo uspešno, mora biti sistematično, premišljeno in organizirano, ker sicer se sila cepijo in po nepotrebnem otežuje naš napore. Zlasti pa morajo biti zahtevki jasni, enotni in utemeljeni, propagandna sistematična in jasni ciljevi. — Zato pozivljamo vse, ki so dobre volje in ki se pečajo danes z aktualnimi vprašanji, o katerih se bo obravnavalo na mirovni konferenci, ter propagando doma in v tujini in pišejo o tem članke in večja dela, da vse svoje spise nemudoma pošljejo podpisani pisarni, oziroma naravnost na Komisijo za mirovno konferenco (Narodna vlada na roki dr. Vodopivca). Tako se pospeši enotno delo ter prepreči cepilne sile in zlasti nevarna protislovja. Propaganda bo imela mnogo več uspeha in bo naša več razumevanja, kar pa je najvažnejše, stopili bomo na mirovno konferenco z jasnimi in enotnimi zahtevki.

Pisarna za zasedbo ozemlje v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

Dnevne vesti.

— Shodi J. D. S. 19. prosinca. Jugoslovanska demokratska stranka priredi v nedeljo 19. t. m. sledeče javne shode: na Skaručni ob 3. popoldne v šoli, v Lakoviču ob 3. popoldne v Slaparjevem salonu, v Kamniku ob 3. popoldne v Društvenem domu, v Senčurju ob 3. popoldne v šoli, v Strančurju pri Kranju ob 3. popoldne v šoli, v Logarjih pri Vel. Laščah ob 2. popoldne v gostilni Vovk, v Grahovem pri Cerknici ob 11. popoldne v šoli, v Starem trgu ob 3. popoldne pri Ivanu Benčiču in v Prečnji pri Novem mestu.

— Zaupnica Narodne vlade dr. Tavčarja. Veled zamejstve s osebo enakoga imena s Koroskega so širje

po Hrvaškem, vzhitab pojasniti poveljnika dr. Tavčarja, obratnoke sovega, češ da je dr. Tavčar inkulcant s špili, ki je poslal na Hrvaško svojega sina, da nakupuje živila na lasten račun. Ker hoče dobiti dr. Tavčar proste roke, da nastopi brezobzirno proti takim lažljivim vestem, je podal v zadnji sed Narodne vlade de mislijo kot poveljnik za prehrano Narodna vlada, te demisiije ni vzela na znanje, marveč je izrazila g. dr. Tavčarju popolno zaupanje.

— Ameriška misija v Ljubljani. V Ljubljano sta prispela ameriški polkovnik Sherman Miles in poročnik King, ki imata nalogo, da proučita v pokrajinah bivše Avstro-Ogrske vsa vprašanja, ki se tičejo mirovne konference. Gospoda sta se snodi vdeležila v spremstvu vseučiliškega profesorja dr. Pitamica operne predstave v gledališču.

— Udanostne izjave so poslali v Beograd: občina Ljancovo pri Radovljici ter občina in okrajni šolski svet v Solčavi v Savinjskih planinah. Vse te korporacije so dobile takoi iz Beograda kraljevske zahvale.

— Iz Belokrajine nam poročajo, da vlada v Semiču in okolici veliko ogroženje proti Narodni vladi, ker ista ni česar ne ukrene proti župniku Stanko Dostalu v Semiču, ki traja hujška proti Jugoslaviji in odredbam Narodne vlade. — Mesece decembra 1918 je hujška proti zvezi s Srbijo, če bi ostala ta kraljevina. Agitiral je med ljudstvom, da naj se vojaki, katere bi zdel kak poziv, ne odzovejo. Na shodu 29. decembra 1918 v Semiču je zopet predlagal resolucijo: Smo za zvezo s Srbijo, ampak le v republiki. Na shodu 5. januarja 1919 v Semiču je pa govoril sledeče: »Sedaj hočemo imeti vojsko, (v Ljubljani namreč) Kdo se bo sedaj vojskoval. Imamo 2 kanona, nič municije, smo čisto brez vsega. Italijanov je nad 3 milijone, a nas je veliko manj. Bi nas samo pohrustali. S praznimi puškami ne moremo streljati. Zakaj hočemo vendar v Ljubljani vojni? Kaj nas boče v Ljubljani 30 gospodov komandiralo. Če nam ne dajo tega kar zahtevamo, gremo v Ljubljano nad nje. Mi ne smemo pustiti, da bi nam razni orožniki, finančarji in drugi same jemali.« — Župnik je moral ugovarjati nek dr. Kulovec. Vsa Belokrajina je razburjena. Fantje nočejo k votakom, češ, da tudi njim ne morejo ničesar storiti, če se take stvari javno govorje.

— Uvedba preventivne cenzure. Z ozirom na to, da so v zadnjem času razni časopisi poročali podrobnosti o dispozicijah našega vojaštva in o številu naših čet, kar ima lahko škodljiv vpliv na vovevanje na Koroskem, ker so nadalje gotovi listi pričevali napade na posamezne častnike, kar ruši potrebno disciplino, bo poveljstvo za notranja dela izdalo naredbo, s katero se uvede preventivna cenzura časopisnih glade vseh vojaštva se tikačih vesti. Listi se bodo morali 1 uro pred razpošiljenjem izročiti pristoi oblasti v cenzuro. Takisto se uvede tudi cenzura za pisma, ki prihajajo ali v Slovenijo ali odhajajo v inozemstvo. Taka pisma se morajo oddati na pošto odprta in morajo nositi naslov pošiljateljev.

— Naredba proti ševanju zoper Jugoslavijo. Narodna vlada izda naredbo, s katero bo omogočeno pozvati na odgovornost vsakogar, ki bi ševal za državi ali skušal z lažljivimi navdbami nahuškati ljudstvo proti sodaj veljavnemu državnemu ustroju. Pozdravljamo to naredbo, ker je že zadnji čas, da napravimo energično konec rovarjenju gotovih nemških in drugih tehničnih elementov.

— Umrl je 28. avgusta 1918 v starosti 33 let za ranami, zadobljenimi v boju proti bolševikom kot čeh-slov. legionar v bolnici v Čeljabinsku Sammar, gub. g. Fran Knaflič, doma iz Smartnega pri Litiji. Slava mu, njegovo rodilno nai teš zavest, da je hrabri bojevniki legel v grob kot žrtve velike občeloške in slovenske ideje!

— Padel je na koroski fronti g. Slavko Pečnik, učitelj-sink-lezitonar, doma iz Buč na Stajerskem. Padel mu junaku časten spomin, preostalim naše sozlatje.

— V Solunu se nahajajo tile slovenske častniki jugoslovanske legije iz Italije: Stane Vidmar iz Ljubljane, Stanko Lavrenčič in ing. Kraigher iz Postojne, Likar iz Vojskega, Turk, Kuman in Prelovec iz Idrije, dr. Brenič iz Cella. V cellem je tu 56 slovenskih častnikov. Iz Rusije so prišli v Solun Fedor Štamer iz Ljubljane, dr. Stefančič iz Koroskega, prof. Kotnik iz Kranja in Golija iz Novega mesta. V Srbiji se nahajata Dražotin Rustija iz Trsta in Anton Batagelj iz Šturji. Poročniki dr. Tomo Tollazzi iz Logatca, Gregorič iz Trsta, dr. Trstenjak in Lorger iz Spod. Stajerskega se nahajajo še na Murmanu v Rusiji. V Rusiji sta tudi še Srečko Lapajne iz Idrije in Alojzij Trgunovič iz Logatca. V Mitrovici na Kosovu služijo pri srbskem 24 polku tile vojniki: Jožef Peršič iz Iške vasi, Fran Beyčič iz Kanala in Fran Duimovič iz Ostrovice pri Voloskem.

— Sokoli s postojank na Koroski meji sporočajo dopisniku iz Maribora, ki je v neznanju razmer prav po nepotrebnem sprožil svojo puščico na Sokolstvo, da vrše brez njegovega poziva in navodila že zdavnaj svojo narodno dolžnost na postojankah, določenih od vojaškega poveljstva. Sokol je v cellem obsegu storil svoje rodoljubno dolžnost. Njegovi člani so se na vseh frontah borili proti Avstriji. V vrstah jugoslovanskih legij na Balkanu in na Ruskem, da celo na Francoskem so se junaske borili člani slovenskega Sokola in želi za svojo hrabrost zasluženo priznanje. Tudi v bojih na Koroskem so bili Sokoli v prvih vrstah. Navajamo tu sesojnske Sokole, bleške, triziške itd. Sokolstvo se toraj ne more ne samo nič odčitati, marveč se mu mora samo priznati, da je storilo v vsakem oziru svojo narodno in sokolsko dolžnost.

— V Beograd je bil poslan ravnatelj žitno-prometnega urada Janko Jovan, da obvesti skupno vlado o pomnikanju živil v Ljubljani in okolici vsaj 200 vagonov žita ali moke ter ob

osam naprosi centralno vlado, da po možnosti odstopi nekaj šivil, ki jih je ostentia poslala na Reko.

— Čin vreden kulturnega mesta, Spomenik v Zvezdi je razrušilo narodno »navdušenje«. Imel je še samo historičen pomen, ki večjemu nas je spominjal na čase, ko so bili Lahi tepeni, dočim nas danes strahujejo! Glava grafa Radetzkyja je padla v prah in izvršil se je čin kulture in olike, ki nam pridobi simpatij v omikanem inozemstvu. Od tedaj, ko je Radetzkyjeva glava padla med smeti — bila je imenitno delo Fernkornovo — je pa ta glava, da si je težka par centov, zrcnila. Vse kaže, da je bila vkradena, in morda je za dober denar že romala v kako livarno? Zginila je že prvo noč, in od tedaj zaman voha za njo organi oblasti. Stvar se je torej v vsakem oziru popolnoma posrečila!

— Veterinarski visji nadzornik Alojzij Paulin je imenovan začasnim vodjem veterinarskega oddelka za kmetijstvo Narodne vlade SHS, nadživinozdravnik Franc Rebernak začasnim strokovnim vodjem, nadporočnik Josip Bahovec pa začasnim administrativnim vodjem vsega žrebarstva v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani.

— Odslovičev tulerodnega uslužbenstva pri južni železnici. Od železničarjev južne železnice je dobilo do danes odpustnico 100 uradnikov, 20 poduradnikov in 20 iz nižjih kategorij. Mnogo nemških uslužbencev pa je zapustilo službena mesta takoi ob preobratu. — Poverjenstvo za promet. — Odslovičev tulerodnega poštnebnstva pri državni železnici. Od približno 300 nastavljenih železničarjev državne železnice jih je do danes dobilo odpustnico 241 in sicer 70 uradnikov, 108 poduradnikov in 63 iz nižjih kategorij. Mnogo nemških uslužbencev pa je zapustilo službena mesta takoi ob preobratu. — Poverjenstvo za promet. — Odslovičev tulerodnega pošnebnstva uslužbenstva. Iz službenih ozirjev je bilo že v novembru in decembru 1918, odpuščeno mnogo tulerodnega pošnebnstva uslužbenstva. V novembru je bilo to posebno potrebno na naši severni meji in v obče na Stajerskem. Z današnjim dnem je bilo odpuščeno iz pošne službe v slovenskem ozemlju uradnikov, 48 poštarijev in nadpoštarijev, 13 poštinih ekspedientov, 109 oficijantov in aspirantov, 19 uradnih pomožnih moči in 60 slug. — Poverjenstvo za promet.

— Dovoljeno najetje posojila. Poverjenstvo za notranje zadeve je v sporazumu s poverjenstvom za finance dovolilo mestni občini ljubljanski, da sme v aprovizacijske namene nalet v dveh letih vračljivo posojilo v znesku enega milijona kron proti obrestovanju, ki ne sme presežati pet odstotkov.

— Socialistična družba. Priredi danes v četrtek ob 8. zvečer širše ribatni večer v realki (I. nadstropje, ribalnica) in sicer se nadaljuje debata zadnjega večera. Gostje dobrodošli!

— Tajništvo Akademskoga Doma v Ljubljani javlja, da naj se oni dijak, kateri so sporočili svoj vsop v Akademski Dom potem dopisnice, sporočijo Akademskemu Domu ali hočejo biti sprejeti brezplačno ali polovično ali pa bodo plačali vsi oskrbo. Dotični dijak naj to takoi sporočijo tajništvu Akademskoga Doma v Ljubljani.

— Akademski dom v Ljubljani. Odborova seja društva Akademski dom se vrši v petek, dne 17. januarja ob 7. uri 30 minut zvečer v Frančiškanski ulici št. 2. (pisarna Narodnega sveta prtiličje desno).

— Vsi slovenski farmacevti se va-bijo, da se zanesljivo udeležo občnega zbora proste org. slov. farmacevtov, kateri se vrši dne 19. t. m. ob 3. popoldne pri »Rožic«.

— Cankarjev večer na Vrhniki se ne vrši, kakor naznanjeno, dne 18. t. m. pri »Crnem orluč, nego v soboto dne 1. svečana t. 1 ob pol 9. zvečer v novo prirejeni dvorani za gledališke in kinopredstave na Vrhniki.

— Za Cankarjev spomenik je prispeval trgovec g. L. Schwentner svoto 2000 (dva tisoč) kron. Ako pristoiemo tei svoti še svoto 1000 K, ki je dal g. odv. dr. Oblak in prispevek častniškega zbora mariborskega 1870 kron, daio že te trije prispevki skupaj znatno svoto 4870 K. Iz današnjega I. izkaza se razvidi, da se kulturno misleči Slovenci zavedajo svoje narodne dolžnosti proti duševnemu velikanu, ki zasluži umetniški javen spomenik, primeren njegovim veličini. Vsakdo, kdor hoče veljati za kulturnega jugoslovanskega inteligenta, naj torej stori svojo narodno in — kulturno dolžnost!

— Občinski odbor v Trbovljah je razpuščen. Za začasnega gerenta je imenovan deželni visji oficial Franc Mrcina, ki mu je pridelenih šest prisidnikov.

— Uradni list Narodne vlade SHS v Ljubljani, Izšli sta 36. in 37. številka. Telefonične zveze. Zadnji snež je telefonične naprave tako temeljito pokvarili, da bo trajalo še dobrih 14 dni, predno bo vse popravljeno. Žice so po večini iz slabe snovi izza voinega časa in izvežbanega delavstva v tei stroki je mnogo premelo. Pri popravji, se bo oziralo v prvi vrsti na one zveze, ki služijo javnemu interesu.

— Nabiralcem bakra. Vsi oni, ki se zbirali baker in druge kovine za bivše c. kr. kovinsko centralo naj priglasijo nemudoma svoje zaloge pri »Prehodno-mu uradu« (Turjaški trg št. VII), ki bo določil nadaljno razpolaganje s kovinami.

— Zasega, Zelezna, poinkana pločevina, last trdkca Alojzija Frank v Gradcu, Wickenburgzasse, shranjena pri stavb. mostru Ogrinu v Ljubljani. Konjunska ulica, se za državo zaseže. Upniki omenjene trdkca Frank naj se zaslajo s svojimi terjatvami pri vojskem stajnem uradu (oficial inž. Pire), kromra naravnost pri Narodni vladi SHS v Ljubljani.

— Za begunce. Veled to stvarne nadebe poverjenstvo za narodno branbo se pozivljajo begunci, da najkasneje do 31. januarja t. l. pišomno prijaviijo po možnosti vse škode, ki so jim vsled vojne nastale na premičnih in nepremičninah, kakor tudi vse še nepopravljane teriatve napram bivšemu crarju, zlasti teriatve za neplačane krizivizije in teriatve, ki izvirajo iz volnodajstvenega zakona. Prijave naj se

pošljejo posredovalnemu uradu na begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38/I. Posebno naklovinse za prijave se ne izdajajo.

— Na dolenski progi se vozita zmeraj samo 2 vlaka, klub temu da je ravno na tej progi osebni promet nad vse živahen in obilen. Ker pa skoraj na vseh drugih železnikah že vozita več kakor 2 vlaka, prosimo poverjenstvo, da kakor hitro ko morete vpelje tudi na dolenski progi tretji popoldanski vlak. Hvaležna bo cela Dolenska.

— Napisi na mesnicah. Pišejo nam: Poskrbi se naj za to, da bodo imeli v mesnicah na vidnem kraju naznanjene ome mesu, da bodo ljudje vedeli, koliko jim je treba plačati, ker prodajalci gledce cen ne poznajo razločka med sprednim in zadnim mesom.

— Umrla je rodbini Lenart v Škofji Loki hčerka Renci. Naše sozlatje!

Društvene vesti.

— Slovenska Sokolska Zveza. Vse člane izobraževalnega in častniškega oddelka vabimo na skupno sejo, ki bo v petek zvečer ob 8. uri v sobi S. S. Z., Narodni dom, I. nadstropje. Bratje, pridite vsi!

— Jezdni odsek ljubljanskega Sokola opozarja vse brate Sokole, ki se mislijo vdeležiti jahalnih vaj, naj se takoi javijo bratu blagajniku Milanu Kenda (Kmetjska posojilnica), da se ukrene vse potrebno radi jahalnice. Do danes je že toliko priglajšencev, da bi se na kasnejše prijave ne moglo ozirati. Brez prejšnje prijave ne bode mogel nikdo pri javnih prireditvah nastopiti.

Narodno gledališče.

— Ovacije za Amerikane pri smojni operni predstavi. V loži predsedstva Narodne vlade udeležila sta se dva ameriška častnika, polkovnik Sherman Miles s pobočnikom Kingom, ki ju je kot tolač spremljal vseučiliški profesor dr. Pitamič. Ob prihodu ju je v imenu uprave pozdravil v predsedstveni loži predsedstveni intendant Govekar, iz prtilične lože pa ju je v imenu občinstva pozdravil Adolf Ribnikar, ki je zaklical Zted. severnoameriškim državam, njih zmagoslavim armadam ter predvsem predsedniku Wilsonu »slava!« Občinstvo se je dvignilo s svojih prostov ter prizdilo Amerikancema viharno, izredno prisrčno ovacijo. Polkovnik se je za pozdrav v angleškem jeziku zahvalil. Njegove besede je prevel inž. Remec, ki je povedal, da sta se odlična gosta pravkar vrnila s svojega potovanja z Goronske, z Bleda, da sta iako milo presenečena po spontanem prisrčnem sprejemu ter da nas zagotavljata najiskrenejših simpatij Amerike, ki hoče na mirovni konferenci kolikor mogoče pomagati upravičenim zahtevam Jugoslavije. Občinstvo je znova vzklikalo in plaskalo, dame pa so mahale z robei. Nato se je nadaljevala predstava »Onjezina«, ki je bila zopet vzorna. Nove dekoracije, novi kostumi, izvrstna režija šefrežiserja VI. Mareka in ansamb pod energično taktirko dirigenta Frid. Rukavine so želi snoti vseobče priznanje in hvalo. Konstatirano bodi, da se izvaja letos opera »Onjezina« prvič iskraišano na našem odru ter se izvajajo prvi vse orkestralne predigre in vsi plesi.

— Nemško gledališče prevzel Slovenski gledališki konsorcij. Včeraj so se zaključila pozajanja, ki sta jih imela z nemškim Theatervereinom (predsednikom g. ravnateljem Arturjem Mahrom) v imenu Slov. gledališkega konsorecija g. intendant mag. svetnik Fran Govekar in ravnatelj Jadranske banke g. G. Praprotnik. Theaterverein prepušča — začasno do konca meseca junija t. l. — Slovincem svoje gledališče z vsem inventarjem vred v uporabo. Slovenski gledališki konsorcij namerava prirediti v nemškem gledališkem poslopju dramske predstave tudi za abonente, ki dobe zanje posebne legitimacije. Tako se bodo vršile na iste večere v nem. gledališču drameka, v Narodnem gledališču pa operna, oziroma opernetne predstave. Te dni se napravi v nem. poslopju točen inventar, na kar se začne takoi s predstavami.

— Iz gledališke pisarne. V četrtek, 16. t. m. komedija W. Perzyski: »Lahkomiselna sestra« ponoldne ob pol 3. izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. gledališka igra »Laterna« izven abonementa. — V petek, 17. opereta »Cornevilski zvonovi« za abonement »Ac. — V soboto, 18. t. m. ob pol 8. zvečer Vojnovičeva drama »Smrt matke Jurovičev« izven abonementa. — V soboto se vprizori »Smrt matke Jurovičev« v proslavo 60letnice enega največjih jugoslovanskih pesnikov Ivo Voinoviča. V naslovni vlogi nastopi po dolgem času zopet enkrat na slovenskem odru Zofija Borštnik-Zvonarjeva. Vodstvu gledališča se je posrečilo pridobiti to našo domačo, prvo umetnico zopet za naš oder kar je brez dvoma velika pridobitev za razvoj naše drame. Zofija Borštnik-Zvonarjeva je danes sirom cela domovine poznata in gotovo je sprejeto tudi naše občinstvo z vse ljubezniho in spoštovanjem, vrednim njegovega umetniškega delovanja. — Režijo predstave vodi g. Hinko Nučič.

— Iz gledališke pisarne. V narodnem gledališču se prične baletna žola. Kromer se sprejemajo otroci od osmega in gospodine od 14 leta dalje, da se izuče za balet slovenskega narodnega gledališča. Reflektanti naj se zglatje v gledališki pisarni in sicer najkasneje do 20 t. m. — Solo vodi plesni moister g. Viček proti zmerajmu honorarju.

— Poizvedbe. Jože Obličnik, Martin Bratke in Dem. Fabjančič, ki se nahajate? Za naslove prosil Rado Štanič, Narodna tiskarna, Ljubljana.

— Izgubil se je pes fermač, čuje na ime »Stop« in je kostanjeve barve z belimi lisami, noge spodaj bele, rep cel, na koncu pol belega, na glavi ozka bela lisa, visok okoli 50 cm; nosil je kovinat ovratnik, na koncu je bila veržica, zvezana z žico (dratom), na katero je bila pritrjena znamka št. 386 občina Brezovica. Naznanjati naj se proti macedri: Matiji Štanič, Bevkje št. 18. v Vrhniki.

— Poizvedbe. Jože Obličnik, Martin Bratke in Dem. Fabjančič, ki se nahajate? Za naslove prosil Rado Štanič, Narodna tiskarna, Ljubljana.

— Izgubil se je pes fermač, čuje na ime »Stop« in je kostanjeve barve z belimi lisami, noge spodaj bele, rep cel, na koncu pol belega, na glavi ozka bela lisa, visok okoli 50 cm; nosil je kovinat ovratnik, na koncu je bila veržica, zvezana z žico (dratom), na katero je bila pritrjena znamka št. 386 občina Brezovica. Naznanjati naj se proti macedri: Matiji Štanič, Bevkje št. 18. v Vrhniki.

Najnovejša poročila.

REGENT ALEXSADER SE NE ODPO- TUJE V PARIZ.

Beograd, 16. januarja. Včeraj opoldne se je vršil ministriški svet. Po ministriškem svetu se je izvedelo, da regent Aleksander sedaj še ne odpotuje v Pariz in da je njegovo odpotovanje odgodeno na negotov čas. Slovenski delegat na mirovni konferenci dr. Zolger odpotuje v Pariz tekom današnjega dne.

IMENOVANJE NOVE VLADE.

Zagreb, 16. januarja. »Narodna Politika« poroča iz Belgrada, da je regent Aleksander na predlog ministriškega sveta imenoval dr. Janka Brejca, za predsednika in dr. Gregorja Zerjava za podpredsednika Narodne vlade v Ljubljani z nalogo, da čimprej predloži imena poverjenikov za notranja dela, pravosodje, uk in bogočastje in narodno gospodarstvo. Poverjenik za socialno skrbstvo bo imenovan na predlog ministra za socialno politiko.

ITALIJANSKO NASILJE NA NOTRANJSKEM.

Iz Postojne poročajo, da so pred tremi dnevi aretirali gospoda Frana Paternostra, imejtelja Narodnega hotela. Zvezali so ga in odpeljali v Trst, Vzrok še neznan. Pričakujejo se še druge aretacije. Bajse so sestavili Italijani listo bivših pristavešv slovenske napredne stranke. — Na Vipavskem so aretirali več oseb, ki so podpisale izjavo za Jugoslavijo.

KAJ VEDO ITALJANI POVEDATI?

Baker, 16. januarja. List »Perseveranza« poroča v senzacionalni oblihi, da je Jugoslavija pozvala pod orožje vse moške od 18. do 42. leta (1). Mobilizacija se izvršuje baje tudi v okupiranem ozemlju, kamor je prišlo veliko število jugoslovanskih emisarjev. Mi o tei mobilizaciji ne vemo ničesar. Strah ima pač velike oči! Opomb. ured.

VPOKLIC V AKTIVNO SLUŽBO-VANJE.

Belgrad, 16. januarja. Listi poročajo, da izda vojno ministrstvo v najkrajšem času naredbo, ki zaukazuje popis vseh mlajših letnikov. Ti bodo vpo-klicani v aktivno službozvanje v zamo-nu starih letnikov, ki se odpuste iz službe.

ZBIRANJE KATOLIŠKEGA KAPITALA NA HRVATSKEM.

Zagreb, 16. januarja. »Narodna Politika« javlja, da se vrše med katoliško banko in klerikalno poljedelsko banko pogajanja o fuziji obeh zavodov. List povdajra, da se je že zdavnaj iskrala živa potreba, da se združi ves katoliški kapital na Hrvatskem.

PREHRANA OSVOBOJENIH OZEMELJ.

Pariz, 15. januarja. Ministrstvo poljedelstva in prehrane urločuje tale komunike: Ameriško občestvo, priobčeno v listih, glede prehrane, je povdajralo, da je prehrana osvobojenih ozemelj izročena prehranjevalnemu uradu Združenih držav ameriških. K temu obvestitju je treba pripomniti, da se odredbo glede preskrbe z živili nanašajo tudi na vse pokrajine osvobojene od sovražnega jarma, zlasti na Čelko-Slovanijo, Jugoslavijo in Poljsko. Za prehrano teh se ustanovi poseben mednarodni odbor v Parizu.

ANGLJSKE CETE V IRKUTSKU.

London, 15. januarja. »Times« javlja iz Omska, da so prve angleške čete hampshirskega polka, ki so na potu v Omsk, dospеле v Irkutsk.

Aprovizacija.

— Meso na rdeči izkaznici E. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v petek, dne 17. t. m. in v soboto, dne 18. t. m. v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: v petek, dne 17. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. — V soboto, dne 18. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca.

— Meso za gostilničarje in zavoda bo oddajala mestna aprovizacija v petek, dne 17. t. m. od 1. do 3. popoldne v cerkvi sv. Jožefa.

— Čebula za VI. okraj. Stranke VI. okraja dobe čebule v petek, dne 17. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije na zelena nakazila za krompir po naslednjem redu: od 3. do 9. št. 1 do 400, od 9. do 10. št. 401 do 800, od 10. do 11. št. 801 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

— Čebula za VII. okraj. Stranke VII. okraja dobe čebulo na zelena nakazila za krompir v petek, dne 17. t. m. v telovadnici I. drž. gimnazije po naslednjem redu: od 2. do 3. popoldne št. 1 do 300, od 3. do 4. št. 301 do 600, od 4. do 5. št

